

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

- 1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- 3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö
- 4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2024

- 5 Strategian painopisteet ja linjaukset
- 6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 7 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 8 Suunnitelman laatijat
- 9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

TIIVISTELMÄ

Kiuruveden kaupungin hyvinvointikertomus antaa kattavan kuvan Kiuruveden kaupungin väestön eli lasten, nuorten, työikäisten, ikäihmisten sekä kaikkien ikäryhmien hyvinvoinnista sekä sen vaikutuksesta moniin muihin seikkoihin. Lisäksi hyvinvointikertomus antaa kattavan läpileikkauksen kaupungin työllisyyteen liittyvistä asioista sekä sivuaa osaltaan myös Pohjois-Savon Hyvinvointialueen vastattavaksi siirtyneitä terveyden ja hyvinvoinnin asioita. Edellämainitut asiat ilmenevät hyvinvointikertomuksen pohjana olevista mittareista sekä runsaasta tilastoaineistosta. Hyvinvointikertomus kokoaa yhteen runsaan määrän tietoa ja toimii päätöksenteon apuna kuntalaisia koskevassa päätöksenteossa. Kiuruveden kaupunkistrategia huomioi myös osaltaan Hyvinvointikertomuksessa todettuja ja esille nousevia asioita.

Kaupunkilaisten työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävät toimenpiteet nostavat merkitystään myös taloudellisessa mielessä HYTE-kertoimen myötä.

JOHDANTO

Kuntalain (410/2015 § 1 ja 9) mukaan kunnan tehtävänä on yhtäältä edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä toisaalta järjestää asukkaille palvelut ekonomisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Lain mukaan kunta voi tuottaa nämä palvelut itse tai hankkia ne sopimuksen pohjalta joltain muulta palveluntuottajalta.

Hyvinvointikertomus

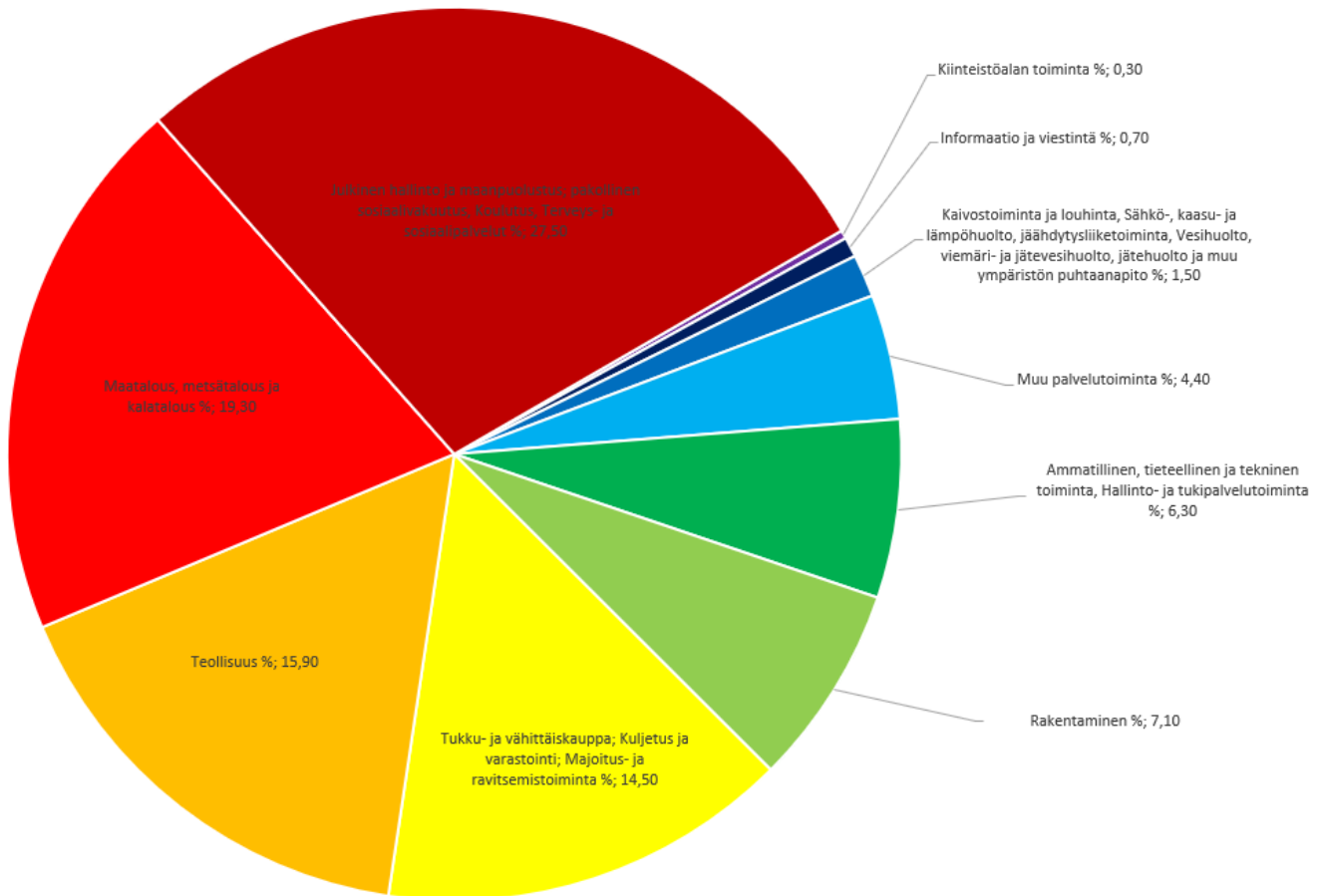
Hyvinvointikertomuksen avulla kuvataan kiuruvetisten hyvinvoinnin tilaa ja saadaan koottua oleellinen hyvinvointitieto osaksi Kiuruveden kaupungin vuoropuhelua, suunnittelua, päätöksentekoa ja toimeenpanoa. Hyvinvointikertomus pitää laatia vähintään valtuustokausittain ja sen toimeenpanoa seurataan ja arvioidaan vuosittain. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan Kiuruvedellä kerran valtuustokaudessa ja suppea lähtökohtaisesti vuosittain. Siihen on koottu tuorein mahdollinen hyvinvointitieto useista eri lähteistä.

Koronapandemian vaikutus alkoi laskea vuonna 2023, mutta koronapandemian seurauksena etätöiden sekä etäopiskelun suosio jatkui edelleen. Ihmisten väliset kontaktit sekä harrastusmahdollisuudet alkoivat palautua covid-19 rajoitusten purkamisen seurauksena.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Elinkeinorakenne vuonna 2022 % työllisistä

Vuonna 2023 kaupungin toimintatuotot olivat noin 6,9 milj. euroa ja toimintakulut olivat noin 27,8 milj. euroa. Verotuloja kertyi yhteensä noin 14,8 milj. euroa (tuloveroa noin 11,3 milj. euroa, kiinteistövero noin 1,6 milj. euroa ja yhteisövero noin 1,8 milj. euroa). Valtionosuuksia kertyi yhteensä noin 9,8 milj. euroa.

Kiuruveden elinkeinorakenteessa merkittävin ero koko maan tasoon nähden on alkutuotannon suuri osuus. Kun koko maassa työpaikoista 2,5 % on alkutuotannossa eli maa-, metsä- kalataloudessa, vastaava osuus Kiuruvedellä on 19,3 %. Tuorein tilastokeskuksen data on vuodelta 2022

VÄESTÖ

Vuoden 2023 alussa Kiuruvedellä oli 7597 asukasta ja vuoden lopussa 7475, joten väestö väheni kertomusvuonna 122 henkilöllä. Vuonna 2023 Kiuruvedelle syntyi 52 lasta, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 62 lasta.

Kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli 2000-luvun alussa 64,2. Vuonna 2023 väestöllinen huoltosuhde oli 91,0 ja tulee jatkossa edelleen heikkenemään. Väestöllinen huoltosuhde osoittaa sen, kuinka paljon lapsia ja vanhuksia on 100 työikäistä kohti.

	2021	2022	2023
0 - 14-vuotiaat, % väestöstä	14,3	14,3	14,2
15 - 64-vuotiaat, % väestöstä	53,7	53,0	52,3
65 - 74-vuotiaat, % väestöstä	17,0	17,4	17,7
75 - 84-vuotiaat, % väestöstä	10,2	10,6	11,2

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

TAVOITE: LAPSIPERHEIDEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY			
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT	TOTEUTUMINEN VUONNA 2023
Tarpeen mukaisen hoitomuodon järjestäminen mahdollisimman nopeasti Vastuutaho sivistyslautakunta / varhaiskasvatus	Määrärahavara varhaiskasvatuksen tulosalueelle	Ensisijaisen toiveen mukaisen varhaiskasvatuspaikan saaneiden lukumäärä hoitopaikan järjestämiseen	99 % Suurin osa on saanut varhaiskasvatuspaikan haluttuun aikaan. Keskimäärin 1–3 päivän aikana.

Tässä raportissa lapsilla tarkoitetaan pääsääntöisesti alle 11-vuotiaita ja varhaisnuorilla 11–15-vuotiaita. Lapsiperheitä ovat puolestaan perheet, joissa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö.

Kaiken kaikkiaan n. 80 % ikäluokastaan osallistuu varhaiskasvatuspalveluihin mikä on suunnilleen samaa tasoa koko maassa. Noin 78 % varhaiskasvatukseen oikeutetuista lapsista on kunnallisessa varhaiskasvatuspalvelussa. Lisäksi Kiuruvedellä on kaksi yksityistä päiväkotia. Yksityisissä päiväkodeissa on yhteensä n. 100 lasta.

Perhekeskuksena toimiva Avoin päiväkotitekee yhteistyötä järjestöjen sekä hyvinvointialueen kanssa. Kuorevirran päiväkodin johtaja toimii perhekeskusyhdyshenkilönä, ja osallistuu perhekeskusverkoston toimintaan. Avoin päiväkotiteko on kohtaamispaikka kotona lastaan hoitaville perheille, isovanhemmille ja perhepäivähoitajille. Toiminnan tarkoituksena on lisätä perheiden yhdessä tekemistä, vahvistaen vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta. Perheillä on mahdollisuus saada tukea lasten kasvatukseen, tutustua uusiin ihmisiin, löytää leikkiseuraa ja osallistua ohjattuun toimintaan.

Kiuruvesi on valittu mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka alkoi 1.8.2021. Opetusministeriön, Opetushallituksen ja Aalto Yliopiston yhteistyössä hallinnoima kokeilu jatkuu vuoden 2024 toukokuun loppuun. Kokeilussa on vuosittain mukana 52 viisivuotiaasta lasta.

Elokuussa 2022 varhaiskasvatuksessa alkoi TasaVakka hanke. Varhaiskasvatuksen työmallina tarjotaan varhaisen vaiheen kynnyksetöntä tukea lapselle ja hänen läheisilleen. Varhaiskasvatuksen näkökulma ehkäisee päällekkäisyyttä muiden tukipalvelujen kanssa. Ekokulttuurinen ote huomioi lapsen ohella hänen lähipiirinsä. Työmallin avulla tasoitetaan perhetaustasta johtuvien erojen vaikutusta hyvinvointiin ja

oppimiseen. Lapsen kanssa tehtävä oikea-aikainen ja perhekeskeinen työote tukee myös vanhempien selviytymistä ja vähentää raskaampien palvelujen tarvetta. Palautteista saatu sisältö kuvastaa hankkeen tarpeellisuutta lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukijana. Samoin varhaiskasvatuksen muulta henkilöstöltä saatu kommentointi koskettaa oireilevien lasten tilanteen kohentumista ja hankkeen antamaa tukea arkityössä sekä haasteellisissa tilanteissa. Hanke on päättynyt vuoden 2023 lopussa.

Tämän hetken maailman tilanne ja elinkustannusten nousu näkyy uusien varhaiskasvatushakemusten määrässä. Huoltajat lähtevät takaisin työelämään heti vanhempainvapaakauden päätyttyä ja lapsille on haettu varhaiskasvatuspaikkaa aikaisempaa varhaisemmassa vaiheessa. Alle yksi -vuotiaiden määrä varhaiskasvatuksessa on hiukan kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.

Varhaiskasvatuksessa tehtävän palveluohjauksen tarve on korostunut. Aina ei ole tarjota perheille sitä palvelua, mitä he juuri tarvitsivat. Yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on alussa ja etsii yhteistyömuotoja. Kiuruvedellä neuvolapsykologin palvelut eivät vastaa tarvetta. Palvelu on riittämätöntä esiopetuksessa. Riittämättömällä palvelulla tarkoitetaan sitä, että neuvolapsykologille jonot ovat pitkiä ja lasten asiat etenevät hitaasti. Tavoitteena on, että tarvittaessa lapsi pääsisi mahdollisimman nopeasti psykologin, puheterapeutin tai toimintaterapeutin arvioitavaksi ja sitä kautta tarvittaessa lisätutkimuksiin.

Puheterapia toteutetaan lisämessä tai etävastaanotolla. Toimintaterapeutti käy osa-aikaisesti Kiuruvedellä noin kerran viikossa. Neuvolasta on mahdollista varata Yhdessä-aika. Yhdessä-aika on tarkoitettu perheen tueksi hyvin varhaisessa vaiheessa, silloin kun huolet ovat pieniä. Yhdessä ajalla pysähdytään pohtimaan keinoja ja ratkaisuja perheen tilanteeseen yhdessä tarvittavien ammattilaisten kanssa.

Kuraattorilla ei ole ollut aikaa esiopetuksessa yhteisölliselle ja yksilökohtaiselle opiskeluhoollolle, lukuun ottamatta yhteisöllisiä opiskeluhoitoryhmä-palavereja, jotka järjestetään kaksi kertaa lukuvuodessa.. Esiopetuksessa on ollut mahdollisuus vain kuraattorin konsultointiin. Kuraattorin työmäärän mitoitus on alimitoitettu, eikä opiskeluhoolltopalvelut täyty lain edellyttämällä tavalla. Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolltopalvelujen järjestämisestä opiskelijoille.

Opiskeluhoolltopalvelujen osalta Kiuruvedellä neuvolan terveydenhoitajan palvelut koetaan riittävinä kaikissa yksiköissä ja ikäluokalle suunnatut terveystarkastukset toteutuvat.

NUORET JA NUORET AIKUISET

TAVOITE: Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen			
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT	TOTEUTUMINEN VUONNA 2023

TAVOITE: Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen			
Lasten, nuorten ja heidän perheidensä tarvitseman tuen tarjoaminen Vastuutaho Sivistyslautakunta, varhaiskasvatuksen, koulutoimen ja vapaaikapalveluiden tulosalue	Määrärahavara koulutoimen ja vapaaikapalveluiden tulosalueelle	Opintonsa loppuun saattavien ja jatko-opiskelupaikan saavien nuorien määrä Koulukiusaamisen väheneminen	Laajennettu oppivelvollisuus takaa kaikille 9. luokan päättävälle oppilaille jatko-opiskelupaikan. Kiuruvedellä on toteutettu jo pitkää toimintamallia, jonka pohjalta kaikille oppilaille on löytynyt opiskelupaikka perusopetuksen jälkeen. Kiuruvedeltä päättötodistuksen saaneista nuorista heitä ei ole yhtään kesän aikana, syksyn aikana yksittäisiä. Kaikki oppivelvollisuusikäiset ja opintonsa keskeytyneet saavat tukea ja heille löytyy sopivampi opiskelupaikka. VALPAS nuoria on enemmän, kun samankokoisissa kunnissa. VALPAS nuori on joko itse keskeyttänyt, hänet on erotettu tai opinnot ovat toistaiseksi keskeytyneet oppilaitoksen toimesta toisen asteen koulutuksessa. Koulukiusaaminen vaatii jatkuvaa työtä sekä seurantaa. Alakouluilla opettajat yhdessä psyykkarin kanssa ja yläkoululla yhdessä koulutsempparin kanssa puuttuu tiedossa oleviin kiusaamistapauksiin. Vuoden 2023 huhtikuussa aloitti yläkoululla koulunuorisotyöntekijä hankerahoitusella ja hänen työtehtäviin kuuluu myös puuttuminen kiusaamiseen ja kiusaamistapauksien selvittäminen kouluaikana ja myös vapaa-

TAVOITE: Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen			
			ajalla. Haasteellisissa tapauksissa tai sellaisessa, joihin koulu ei pääse käsiksi (vapaalla, lomaaikoina, sähköisissä ympäristöissä, joihin ei päästä) ollaan yhteydessä poliisin Ankkuri-tiimiin. Mäen kiusaa -kampanja Nuorisovaltuuston toimintaa suunniteltiin ja toiminta käynnistyi tauon jälkeen keväällä 2021

Kuntayhtymä teki päätöksen, jonka mukaan ilmainen ehkäisy tarjotaan kaikille alle 20- vuotiaille ja toiminta alkoi vuoden 2019 alusta ja alueella on edelleen kaikille alle 20- vuotiaille ilmainen ehkäisy. Ilmainen ehkäisy on edelleen alle 20 -vuotiaille.

Kaupungin koulupsykologin palvelut siirtyivät hyvinvointialueelle. Sen takia erilaisiin tilanteisiin saadaan apua ja tukea vähemmän, kun aikaisemmin, kun koulupsykologin palvelut tuotettiin kaupungin omina palveluina. Kouluilla on panostettu muuhun henkilöstön palkkaamiseen opettajien työn tueksi. Koulunuorisotyöntekijä aloitti hanketyöntekijänä huhtikuussa 2023. Hankkeelle on haettu jatkorahoitusta. Alueen psykologipalveluiden ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen saatavuus heikkeni.

Nuorten mielenterveys

THL:n vammaispalvelujen käsikirjan mukaan ”Kela voi myöntää nuoren kuntoutusrahan 16–19-vuotiaalle nuorelle, jonka työkyky tai mahdollisuudet valita ammatti ovat sairauden tai vamman vuoksi olennaisesti heikentyneet. Lisäksi edellytetään, että nuori tarvitsee tehostettua työkyvyn arviointia ja kuntoutusta. Nuoren kuntoutusrahalla siis pyritään tukemaan vajaakuntoisten nuorten ammatillista kuntoutumista ja työllistymistä.

Tehostetulla työkyvyn arvioinnilla ja kuntoutuksella tarkoitetaan nuoren tarvetta erityisiin tukitoimiin opiskelun aikana. Erityisiä tukitoimia voivat olla esimerkiksi pitkäkestoiset terapiat, apuvälinepalvelut, henkilökohtaisen avustajan palvelut sekä tulkkauspalvelut.”

Nuoren kuntoutusrahaa voidaan maksaa 16–19-vuotiaalle henkilölle, jonka työ- tai opiskelukyky on olennaisesti heikentynyt. Kuntoutusraha myönnetään opiskelun tai muun työelämään tähtäävän kuntoutuksen ajalta. Tarkoituksena on edistää ammatillista kuntoutumista ja ehkäistä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä.

Nuorten mielenterveyden haasteet ovat lisääntyneet ja hoitoon pääsy on vaikeutunut. Yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on alussa ja työmuotoja kehitetään.

Kuntoutusrahaa saavien nuorten (16–19 vuotta) määrä

Korona on vaikuttanut nuorten mielenterveysongelmien ja päihteiden käytön lisääntymiseen. Asiakkaita tavataan eri some kanavien kautta. (Discort, WhatsApp, Facebook, TikTok jne.). Nuorisohjaaja ja etsivät nuorisotyöntekijät jalkautuivat kentälle päivystämään keväällä ja syksyllä koulun aloituksen aikaan. Myös eri tapahtumat, nuorisotalon avoimet ovet toiminta on toiminut normaalisti. Uutena toimintana aloitettiin nuorisotalolla yökahvilatoiminta perjantaisin

Kiuruvedellä aloitettiin pilottihankkeena Harkka -kerhot peruskoululaisille. Suomen harrastamisen mallilla järjestettiin koululaisille ilmaista ja monipuolista harrastetoimintaan koulun jälkeen. Hanketta hallinnoi Kiuruveden kansalaisopisto. Harkka -kerhot jatkuu edelleen.

Työttömistä alle 20-vuotiaita oli 9 henkilöä, alle 25-vuotiaita 31 henkilöä. Vuonna 2023 luku oli 34 henkilöä.

NEET -nuoret

Työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävistä 15-28-vuotiaista nuorista käytetään toisinaan termiä NEET (Not in Employment, Education or Training = ei työelämän, koulutuksen tai harjoittelun piirissä).

Suomen Nuorisotyön tilastojen mukaan NEET - nuorten määrä on Kiuruvedellä edelleen korkea, mutta laskusuuntainen. Vuonna 2022 58 nuorta. Vuonna 2020 vastaava luku on 98 nuorta. Vuonna 2021 luku on 71 nuorta. Vuonna 2023 luku oli 34. Arvot perustuvat keskimääräisiin nuorisotyöttömyyslukuihin.

Kiuruvedellä lähes kaikki peruskoulun suorittaneet nuoret saavat opiskelupaikan 2. asteen koulussa tai vastaavassa. Nuoret myös ottavat lähes 100 % opiskelupaikkansa vastaan. Haasteena on opintojen keskeyttäminen usein jo hyvin varhaisessa vaiheessa.

Paikkakunnalla huolenaiheeksi on noussut yläkoulussa, mutta myös lukiossa ahdistuminen kouluun tulemiseen ja olemiseen isoissa ryhmissä. Myös maailman tilanne ja epävarmuus tulevaisuudesta aiheuttaa haasteita mielen hyvinvoinnille. Poissaolot ovat lisääntyneet.

Kouluterveystietokyselyssä näkyi myös nuorten lisääntynyt yksinäisyys, väsymys ja koulukiusaaminen. Suorittamispaaineet opiskelusta ovat myös lisääntyneet verrattuna aikaan ennen koronaa. Myös erityisesti, jos nuorella on oppimisen tai mielenhyvinvoinnin haasteita, nivelvaihe peruskoulusta toisen asteen opintoihin on vaikeutunut ja vaatinut vahvaa tukemista onnistuakseen. Tuen vahvistamista tulee edelleen kehittää, koska nuoria putosi toiselta asteelta Valpas järjestelmään todella paljon verrattuna muihin verrokkikuntiin nähden (14 hlöä vuonna 2023). Kouluterveyskyselyiden mukaan kiusaaminen onkin Pohjois-Savossa vähentynyt, mutta kiusaamista kokee kuitenkin edelleen 8. ja 9. luokkalaista 6,6 %. Tilanne Kiuruvedellä koko aluetta heikompi: 14,8 % 8. ja 9. luokan oppilasta on koulukiusattuna vähintään kerran viikossa.

Koulun arjessa näkyy mielenhyvinvointiin liittyvät asiat. Koulunuorisotyöntekijä on turvallinen aikuinen, jonka puoleen nuorten on helppo kääntyä. Hänellä on aikaa kohdata nuoret. Kouluterveyskyselyiden mukaan ahdistuneisuus on nousussa yläkoululaisten keskuudessa ja ahdistusta kokee kolmasosa tytöistä. Nuoret tarvitsevat kohtaavia ja kuulevia aikuisia. Lisäksi sujuvat hoitopolut ovat tärkeitä. Tämän vuoksi onkin huolestuttavaa, että kyselyiden mukaan yläkoululaiset (9,7 %) kokevat vaikeuksia päästä koulukuraattorille ja yläkoululaisista 13,3 % kokee, etteivät he ole saaneet riittävästi tukea kouluterveydenhoitajalta.

Kouluterveyskyselyn mukaan 8.–9. luokkalaisten keskuudessa koululounaan jättää päivittäin syömättä useampi yläkoulun opiskelija kuin aiemmin. Kaikissa ikäryhmissä tytöt jättävät poikia useammin aamupalan ja koululounaan syömättä. Yli kolmannes ei koe painoaan sopivaksi. Syömishäiriöriski on suurentunut 8.–9. luokkalaisten keskuudessa. Lisäksi Kiuruvedellä 92,4 % nuorista syö harvemmin kuin 6 päivänä viikossa hedelmiä, marjoja ja kasviksia.

Toiseen asteen oppilaitokset ilmoittavat kunnan Valpas henkilölle ja/tai etsivälle nuorisotyölle mahdolliset koulunsa keskeyttäneet tai määräaikaisten oppilaitoksesta erotetut nuoret.

Valpas nuoria on tullut järjestelmään 14 henkilöä, ja he kaikki ovat ohjautuneet muiden palvelujen piiriin, eteenpäin (koulutukseen, kesätyöhön).

TYÖIKÄISET

TAVOITE: MAHDOLLISIMMAN MONEN PITKÄAIKAISTYÖTTÖMÄN TYÖLLISTÄMINEN			
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT	TOTEUTUMINEN VUONNA 2023
Työllistämistoimenpiteiden piirissä oleville tarjotaan mahdollisuuksien mukaan mm. työ- ja työkokeilupaiikkoja kaupunkiorganisaatiossa. Vastuutaho kaupunginhallitus ja -valtuusto työllistämisen tulosalue	Määrärahavaraus	Kaupungin työllistämistoimiteiden kautta mukana olleiden henkilöiden lukumäärä	Tavoite työllistää palkkatuella vähintään 20 henkilöä. Toteutuminen 12 henkilöä. Tavoite kuntouttava työtoiminta 63 henkilöä. Toteutuminen 48 henkilöä.

Tilastokeskuksen ja TEM:in määritelmän mukaan työikäisiä ovat kaikki 15–74-vuotiaat henkilöt. Kuitenkaan eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä ei työikäisissä oteta huomioon, vaan heitä koskevat asiat käsitellään ikäihmiset-osiossa. Tilastoja lukiessa on otettava huomioon, puhutaanko työttömyysasteesta suhteutettuna koko väestöön vai pelkästään työvoimaan.

Pendelöinnillä (sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella.

Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Työssäkäyntiliikenne suuntautuu pääasiassa lähialueelle lisälmeen ja Vieremälle. Vuoden 2018 jälkeen pendelöintitilastoa ei ole ollut saatavissa.

Pohjois-Savossa oli joulukuun 2023 lopussa 13 332 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 640 työtöntä enemmän kuin vuosi sitten. Henkilökohtaisesti ilmoittautuneita lomautettuja oli joulukuun lopussa 2 279, mikä on 286 lomautettua enemmän kuin viime vuonna. Ilman lomautettuja työttömien määrä on 11 053 eli 715 työtöntä enemmän kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden määrät nousivat miltei kaikissa Pohjois-Savon kunnissa viime vuoden joulukuun lukemista. Edelliseen vuoteen verrattuna työttömien määrät laskivat suhteellisesti eniten Rautavaaralla (-6 %), Vesannolla (- 3,5 %) ja Tuusniemellä (- 1 %). Vieremällä ja Siilinjärvellä on muita Pohjois-Savon kuntia alhaisempi työttömien osuus työvoimasta. Vastaavasti korkeimmat työttömien osuudet työvoimasta ovat Kaavilla (16,4 %), Varkaudessa 15,1 % ja Iisalmessa 13,8%. Kuopion työttömien osuus työvoimasta on 11,8%.

Nuorten, alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta Pohjois-Savossa 12,0 %, mikä on 1,4 %-yksikköä koko Pohjois-Savon työvoimasta. Vuosi sitten Pohjois-Savon vastaava luku oli 12,3 %. Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 1 595, kun luku vuotta aiemmin oli 1 448.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain

Kunta	Muutos			Työttömistä		Työttömien		Muutos					
	Joulu 2023	Marras 2023	Joulu 2022	Joulu 2023	Joulu 2022	työn- hakijoista lomautetut	työn- hakijoiden osuus työvoimasta	Joulu 2023	Marras 2023	Joulu 2022	Joulu 2023	Joulu 2022	
	Työttömät työnhakijat			%				Avoimet työpaikat			%		
Iisalmi	1 288	1 123	1 142	146	13	221	13,8	338	233	326	12	4	
Joroinen	206	174	183	23	13	38	10,5	379	9	13	366	2 815	
Kaavi	166	161	142	24	17	34	16,4	...	8	...	...	...	
Keitele	81	65	69	12	17	14	10,2	15	21	11	4	36	
Kiuruvesi	382	323	373	9	2	66	12,0	16	13	33	-17	-52	
Kuopio	6 916	6 101	6 037	879	15	1 035	11,8	1 292	1 156	1 437	-145	-10	
Lapinlahti	478	416	418	60	14	99	11,9	19	14	34	-15	-44	
Leppävirta	418	343	349	69	20	96	10,5	25	28	76	-51	-67	
Pielavesi	156	134	133	23	17	24	10,1	5	13	8	-3	-37	
Rautalampi	141	111	135	6	4	29	12,3	12	15	10	2	20	
Rautavaara	60	60	64	-4	-6	10	11,7	6	8	17	-11	-65	
Siilinjärvi	913	773	759	154	20	220	9,2	170	128	137	33	24	
Sonkajärvi	181	153	181	0	0	41	12,1	7	...	19	-12	-63	
Suonenjoki	301	246	267	34	13	70	10,7	27	34	29	-2	-7	
Tervo	71	58	69	2	3	14	12,1	7	5	...	...	...	
Tuusniemi	113	92	114	-1	-1	19	12,8	...	...	9	...	...	
Varkaus	1 245	1 122	1 055	190	18	209	15,1	205	123	151	54	36	
Vesanto	77	72	79	-2	-3	16	10,9	...	...	7	...	...	
Viermä	139	117	123	16	13	24	8,6	12	8	25	-13	-52	
Pohjois-Savo	13 332	11 644	11 692	1 640	14	2 279	11,9	2 542	1 824	2 353	189	8	

Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa joulukuun lopussa 3857 henkilöä, mikä on 113 vähemmän kuin viime vuonna.

Kunnittain tarkasteltuna pitkäaikaistyöttömien määrä aleni lähes kaikissa Pohjois-Savon kunnissa viime vuoteen verrattuna. Pitkäaikaistyöttömistä miehiä on 65,7 % ja naisia 34,3%.

Työllisyyskatsaus joulukuu 2023 (ely-keskus.fi)

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2023 JOULUKUUN LOPUSSA
ELY-KESKUS: POHJOIS-SAVO

Kunta	Työvoima Työttömät työnhakijat			Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työ- paikat
	Osuus-% työvoimasta	Yhteensä									
Iisalmi	9 329	13,8	1 288	822	466	55	201	472	421	164	338
Joroinen	1 960	10,5	206	135	71	...	16	95	42	23	379
Kaavi	1 013	16,4	166	122	44	...	...	87	54	29	...
Keitele	795	10,2	81	46	35	...	7	34	19	18	15
Kiuruvesi	3 173	12,0	382	247	135	17	44	146	93	52	16
Kuopio	58 516	11,8	6 916	4 511	2 405	170	870	2 279	2 234	792	1 292
Lapinlahti	4 015	11,9	478	323	155	12	41	200	122	56	19
Leppävirta	3 971	10,5	418	281	137	10	39	197	102	62	25
Pielavesi	1 550	10,1	156	106	50	5	14	70	34	16	5
Rautalampi	1 144	12,3	141	95	46	...	12	67	29	23	12
Rautavaara	513	11,7	60	44	16	0	0	35	14	10	6
Siilinjärvi	9 914	9,2	913	608	305	21	107	317	218	126	170
Sonkajärvi	1 494	12,1	181	124	57	...	8	97	38	32	7
Suonenjoki	2 816	10,7	301	202	99	14	30	126	48	51	27
Tervo	586	12,1	71	54	17	...	6	33	19	12	7
Tuusniemi	885	12,8	113	73	40	...	7	63	32	21	...
Varkaus	8 264	15,1	1 245	807	438	48	178	464	285	134	205
Vesanto	707	10,9	77	58	19	0	...	40	19	9	...
Vierämä	1 617	8,6	139	95	44	...	10	73	34	22	12
Yhteensä	112 262	11,9	13 332	8 753	4 579	369	1 595	4 895	3 857	1 652	2 542

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työnsaantiin.

Kaupungin työllistäminen

Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 12 velvoitetyöllistettävää enintään 6 kk ajaksi

Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välinen sopimus

Kiuruveden kaupungin työllisyyden hoitaminen on rakentunut pääosin kaupungin ja Kiuruveden Urheilijoiden välisen yhteistyösopimuksen pohjalle. Kiuruveden Urheilijat on vastannut 21 pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistämisestä ja muista tukitoimenpiteistä. Työllisyyden edistämiseksi on Kiuruvedellä ollut käytössä niin sanottu edelleen ohjausmalli, jossa Kiuruveden Urheilijat on vastannut palkkatuella palkatun työttömän palveluksessa.

Sopimuksen mukaan vuoden 2023 tavoitteena oli työllistää palkkatuella vähintään 20 henkilöä. Palkkatuella työllistettiin vuoden 2023 aikana 12 henkilöä.

TE – toimiston kiintiö vuodelle 2023 oli 120 palkkatuki-kuukautta (20 henkilöä x 6 kk). Lisäksi Kiuruveden Urheilijat ry:n ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen yhteinen tavoite oli, että 60 henkilöä osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan. Vuoden aikana Kiuruveden urheilijoilla on osallistunut kuntouttavaan työtoimintaan 19 eri henkilöä ja työkokeilussa 4 työnhakija. Kuntouttavaan työtoimintaan Kiuruvedellä on osallistunut vuonna 2023, 48 eri henkilöä, Yhteensä kuntouttavan työtoiminnan paikkoja 2023 Kiuruvedellä oli 63 henkilölle. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tekee päätöksen Pohjois-Savon hyvinvointialue.

Lisäksi Kiuruveden Urheilijat on ohjannut työnhakijoita työhön/ työkokeiluun/työnhakuun/kuntouttavaan työtoimintaan muille työnantajille: yritykset, Luotsi-paja, seurakunta, Toimi-säätiö ja toiset yhdistykset.

Kaupungin työttömyyden kustannuksiin on vaikutettu myös ohjaus- ja neuvontatyöllä. Lisäksi on neuvottu yrittäjiä ja yhdistyksiä palkkatuen hakemisessa ja työllistämisessä.

Kiuruveden Urheilijat ry markkinoi yhdessä kaupungin nuorisotoimen kanssa nuorten kesätyöllistämistukea.

Työllisyysviikolla (vko 8) osallistuttiin eri tapahtumiin etänä.

IKÄIHMISET

TAVOITE: IKÄIHMISTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMINEN			
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT	TOTEUTUMINEN VUONNA 2023
Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen Vastuutaho kaupunginhallitus ja -valtuusto yleishallinnon tulosalue	Määrärahavaroja us vanhusneuvoston toimintaan	Vanhusneuvoston kokoukset Erityisuimakorttien ja seniorikorttien käyttö. Kotona asuvien yli 76-vuotiaiden määrä	Vanhusneuvosto kokoontui 3 kertaa Ikäihmisten liikuntaaktiivisuus alkaa nousta jo normaalille tasolle korona epidemian jälkeen. Kiuruvedellä kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä (%) on noussut ensimmäistä kertaa koko suomen keskiarvon yli.

Kansalaisopiston kurssitoimintaa suunnattiin vuonna 2023 ikäihmisille (musiikki, liikunta, kädentaide ja etäluennot). Lisäksi järjestettiin ikäihmisille digiohjausta.

Kulttuuripalvelut kohdensi konserttiohjelmistoa ikäihmiselle järjestämällä konsertin palvelutalossa.

Täyttä kansaneläkettä saavien osuus on laskenut 10 viimevuodesta 4,1 %:sta 2,5 %:iin, mikä viittaa eläkkeellä olevien pienituloisuuden laskuun. Täyttä kansaneläkettä myönnetään silloin, kun henkilöllä ei ole ansainnut työeläkettä tai työeläke on todella pieni. Ikäihmisistä yhä suurempi osa on siis ollut palkkatöissä ja heille myönnetään työeläkettä. Koko maan tasoon verrattuna täyttä kansaneläkettä saavien osuus on edelleen keskimääräistä suurempi. Naisten osuus täyden kansaneläkkeen saajista on edelleen suurempi kuin miesten.

Kiuruvedellä kotona asuvien määrä 75 täyttäneiden osalta jatkaa nousuaan. Kiuruvedellä kotona asuvien % osuus on ensimmäistä kertaa vuonna 2023 isompi kuin Suomessa keskimäärin.

Kiuruvedellä tekninen palvelukeskus rakensi vuoden 2023 aikana lisää esteettömiä senioriasuntoja.

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus

Kiuruveden liikuntapalvelut on järjestänyt Kiuruvetisille yli 65-vuotiaille kotona asumisen tueksi maksuttoman 10 viikkoa kestävästä Voimaa ja tasapainoa tehojakson. Uimahallin kuntosalilla järjestettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 12 kpl liikunnanohjaajan pitämää tehojaksoa. Palautekyselyn ja testitulosten mukaan asiakkaat kokivat tehojakson tukevan hyvin kotona asumista.

Liikuntafoorumi, jossa urheiluseurat kokoontuvat yhdessä liikuntatoimen kanssa keskustelemaan ja kehittämään Kiuruveden liikuntaa. Foorumi kokoontui vuoden 2023 aikana kaksi kertaa.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Ikääntyneen väestön osuus kasvaa koko maassa, mikä selittyy sekä pidemmällä elinajan odotteella että syntyvyyden laskulla. Kiuruvedellä yli 65-vuotiaiden osuus asukkaista on muuta selkeästi maata suurempi ja vastaavasti lasten, nuorten ja työikäisten osuus väestöstä on muuta maata pienempi.

Vuoden 2022 tilaston mukaan yleinen pienituloisuusaste on laskenut valtakunnallisen trendin mukaisesti, mutta on edelleen selkeästi suurempi kuin koko maassa keskimäärin.

Ahtaasti asuvien osuus kaikista asuntokunnista on ollut laskusuuntainen lähes koko 2010-luvun ajan ja jatkuu edelleen ja on tällä hetkellä alle maan keskitason, mutta suurempi kuin Pohjois-Savossa. Osan suuntauksesta selittää asuntokuntien koon pienentyminen: yksin asuvien osuus kasvaa ja lapsiperheiden osuus puolestaan pienentyy.

Yleistä asumistukea saaneiden asuntokuntien suhteellinen osuus on edelleen selvästi pienempi, kuin maassa keskimäärin. Aiempi kasvu ei johdu tuen tarvitsijoiden määrän yhtäkkisestä kasvusta, vaan asumistukeen vuonna 2015 tulleista muutoksista, joiden seurauksena tuki on mahdollistunut aiempaa useammalle.

Työikäisen väestön pitkäaikainen sairastaminen on jatkanut nousuaan myös vuonna 2022. Kiuruvesi pitkäaikaissairastamista kuvaava tunnusluku on selvästi korkeampi, kuin Pohjois-Savo ja kokomaa keskimäärin.

Kiuruvedellä suurimmat yksittäiset sairausryhmät ovat tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden häiriöt, sekä muut (mukaan lukien Covid 19).

Myös itsemurhia, itsemurhayrityksiä, psykoosilääkitystä sekä mielenterveyssyistä johtuvaa työkyvyttömyyseläkettä kuvaava mielenterveysindeksi on Kiuruvedellä korkea. Sairastavuusindeksi on pienentynyt. Mitä korkeampi lukema on, sitä enemmän ongelmiaakin on.

Hyvällä mielellä hanke

Pohjois-Savon maakuntaan on valmisteltu erillisellä esiselvityksellä Hyvällä mielellä – Pohjois-Savo projektia. Projektin kunnianhimoisena päätavoitteena 2030 on Mielen hyvinvoinnin ja terveyden vahvistaminen ja päihteiden käytön vähentäminen.

Kaupunginhallitus 30.11.2020 päätti ilmoittaa osallistuvansa Hyvällä mielellä -PohjoisSavo projektin toteutukseen. Määräraha vuodelle 2023 ei oltu budjetoitu, mutta sitä meni 3525,04 €.

Hyvinvointikysely 2020

Pohjois-Savon alueella suoritettiin kokemuksellinen hyvinvointikysely 2020–2021. Kyselyyn pystyi vastaamaan 6.2.2021 mennessä. Vastaava kysely tehtiin vuoden 2019 aikana. Vuonna 2021 tehtyyn kyselyyn vastasi 48 henkilöä, mikä on erittäin vähän verrattuna vuoden 2019 kyselyn 153 vastaajaan.

Vastaaja kokivat suurimmiksi hyvinvointiaan vahvistaviksi tekijöiksi perheen ja ystävät sekä liikunnan ja monipuolisen työn. Viheralueet koettiin tärkeäksi hyvinvointia lisääväksi tekijäksi. Hyvinvointia heikentävinä asioina pidettiin koronapandemiaa, huolta omasta ja läheisten terveydestä, töihin liittyvät huolet sekä

koronan takia liikuntapalveluiden sulkemista. Tyytyväisyyteen elämän eri osa-alueilla liittyvien kysymysten perusteella suurin osa vastaajista koki elämänlaatunsa hyväksi.

TEAviisari

Terveystiedon aktiivisuutta kuvastava TEAviisari on THL:n laatima työväline kunnille. Vuoteen 2022 verrattuna TEAviisarin tunnusluvut ovat nousseet sekä kuntajohdon, liikunnalla, että kulttuurilla. Vuonna 2022 kuntajohdon tunnusluku oli 59 ja vuonna 2023 luku oli 83. (Perusopetuksen Liikunnan tunnusluku vuonna 2022 oli 52 kun vuonna 2023 se on 56. Kulttuurin tunnusluku on vuonna 2022 67 ja vuonna 2023 se oli 72.

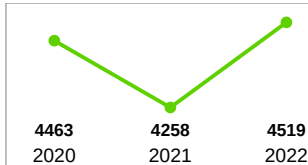
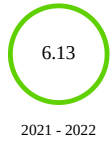
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Talous

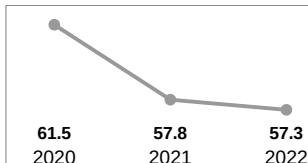
Tulot

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

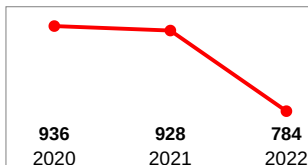
1929 Koko maa
3797 Ylä-Savon seutukunta
4519 Kiuruvesi

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

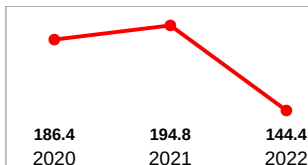
29 Koko maa
50 Ylä-Savon seutukunta
57.3 Kiuruvesi

Vuosikate, euroa / asukas (-2022)

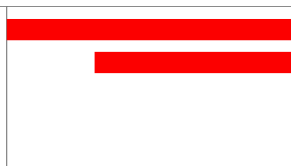
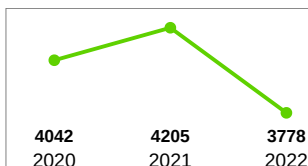
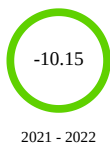
616 Koko maa
644 Ylä-Savon seutukunta
784 Kiuruvesi

Kuntien vuosikate, % poistoista (-2022)

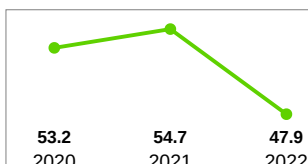
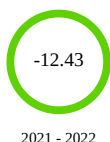
139.1 Koko maa
144.4 Kiuruvesi
144.7 Ylä-Savon seutukunta

Lainakanta 31.12., euroa / asukas

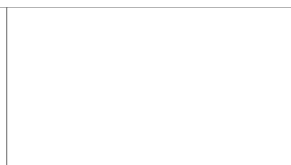
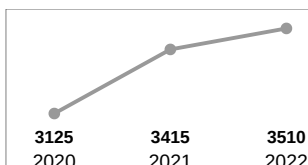
3190 Ylä-Savon seutukunta
3368 Koko maa
3778 Kiuruvesi

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

44.5 Ylä-Savon seutukunta
47.9 Kiuruvesi
56.4 Koko maa

Verotulot, euroa / asukas

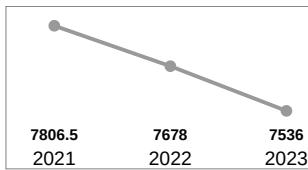
3510 Kiuruvesi
3915 Ylä-Savon seutukunta
4834 Koko maa

HYTE-kerroin

Väestö, keskväkiluku

2022 - 2023

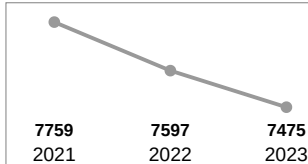

7536 Kiuruvesi
 50482.5 Ylä-Savon seutukunta
 5583910.5 Koko maa

Väestö 31.12.

2022 - 2023

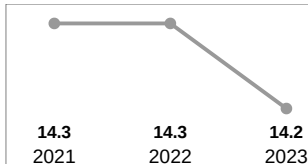

7475 Kiuruvesi
 50200 Ylä-Savon seutukunta
 5603851 Koko maa

0 - 14-vuotiaat, % väestöstä

2022 - 2023

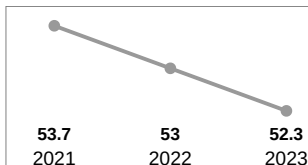

13.6 Ylä-Savon seutukunta
14.2 Kiuruvesi
 14.9 Koko maa

15 - 64-vuotiaat, % väestöstä

2022 - 2023

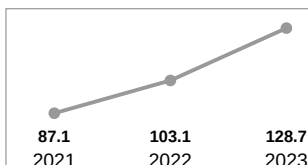

52.3 Kiuruvesi
 54.4 Ylä-Savon seutukunta
 61.8 Koko maa

Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

2022 - 2023

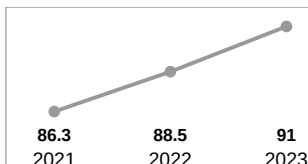

61.1 Koko maa
 111.7 Ylä-Savon seutukunta
128.7 Kiuruvesi

Huoltosuhde, demografinen

2022 - 2023

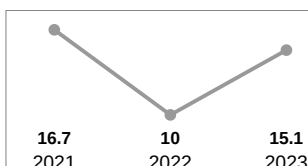

61.9 Koko maa
 83.8 Ylä-Savon seutukunta
91 Kiuruvesi

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

2022 - 2023

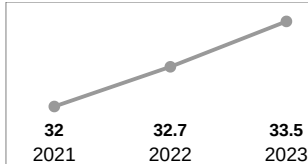

11.5 Koko maa
15.1 Kiuruvesi
 16.1 Ylä-Savon seutukunta

65 vuotta täyttäneet, % väestöstä

2022 - 2023

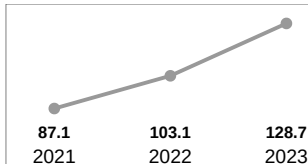
23.4 Koko maa
32 Ylä-Savon seutukunta
33.5 Kiuruvesi

Menot

Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

2022 - 2023

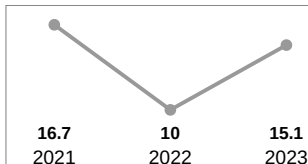

61.1 Koko maa
111.7 Ylä-Savon seutukunta
128.7 Kiuruvesi

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

2022 - 2023

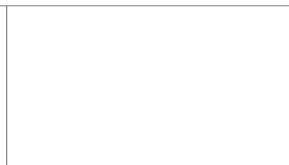
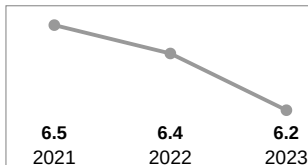

11.5 Koko maa
15.1 Kiuruvesi
16.1 Ylä-Savon seutukunta

Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista

2022 - 2023

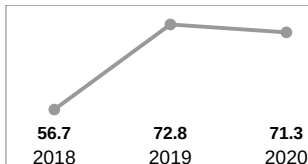

6.2 Kiuruvesi
6.5 Ylä-Savon seutukunta
7.4 Koko maa

Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1 - 6-vuotiaista (-2020)

2019 - 2020

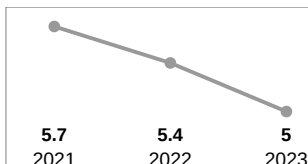

57.3 Ylä-Savon seutukunta
63.9 Koko maa
71.3 Kiuruvesi

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

2022 - 2023

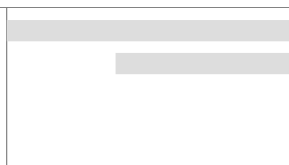
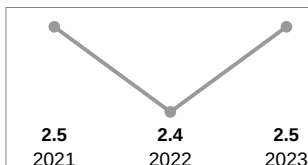

3.2 Koko maa
5 Kiuruvesi
5.3 Ylä-Savon seutukunta

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

2022 - 2023

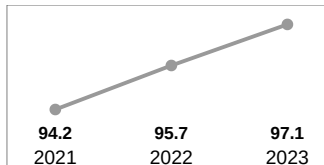

1.7 Koko maa
2 Ylä-Savon seutukunta
2.5 Kiuruvesi

Kotona asuvat 75 - 84-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

2022 - 2023

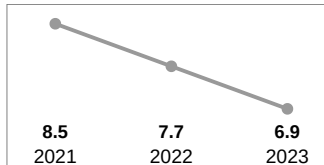

96 Ylä-Savon seutukunta
96.2 Koko maa
97.1 Kiuruvesi

Säännöllisen kotihoidon 65 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

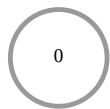

2022 - 2023

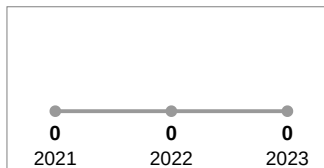

6.9 Kiuruvesi
7.5 Ylä-Savon seutukunta
7.9 Koko maa

Vanhainkotien pitkäaikaisasiakkaat 31.12. yhteensä

2022 - 2023

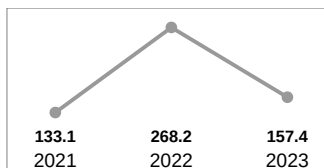

0 Kiuruvesi
0 Ylä-Savon seutukunta
2024 Koko maa

Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

2022 - 2023

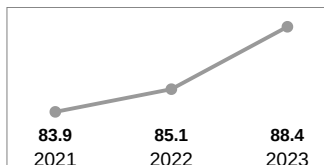

110.1 Koko maa
150.1 Ylä-Savon seutukunta
157.4 Kiuruvesi

Kotona asuvat 85 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

2022 - 2023

83.4 Ylä-Savon seutukunta
83.8 Koko maa
88.4 Kiuruvesi

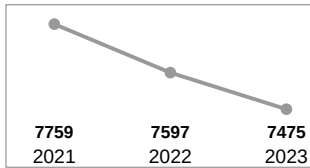
Elinvoima

Väestö

Väestö 31.12.

2022 - 2023

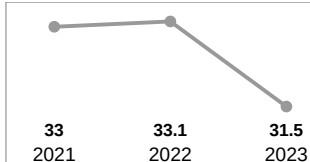

7475 Kiuruvesi
50200 Ylä-Savon seutukunta
5603851 Koko maa

Lapsiperheet, % perheistä

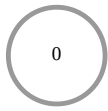

2022 - 2023

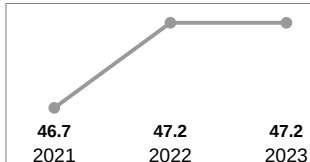

31.5 Kiuruvesi
31.7 Ylä-Savon seutukunta
37.5 Koko maa

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

2022 - 2023

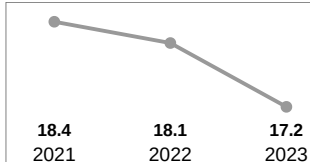
46.4 Ylä-Savon seutukunta
46.7 Koko maa
47.2 Kiuruvesi

Elinvoima

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

2022 - 2023

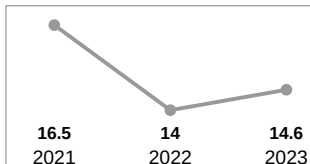

13.4 Koko maa
15.8 Ylä-Savon seutukunta
17.2 Kiuruvesi

Lasten pienituloisuusaste

2022 - 2023

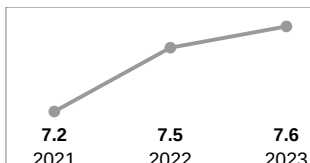

12.2 Koko maa
14.3 Ylä-Savon seutukunta
14.6 Kiuruvesi

Yleistä asumistukea saaneet yhteensä, % asutokunnista

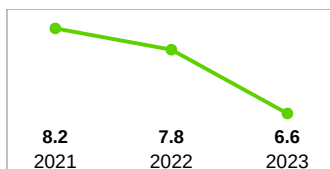
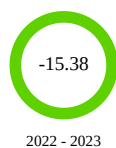

2022 - 2023

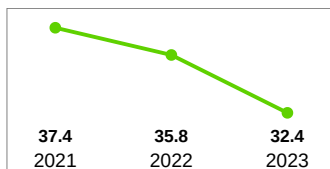
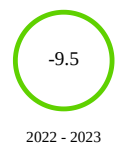
7.6 Kiuruvesi
8.2 Ylä-Savon seutukunta
14.2 Koko maa

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

6.6 Kiuruvesi
7.7 Ylä-Savon seutukunta
8.5 Koko maa

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

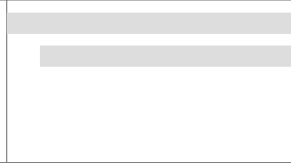
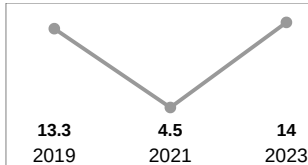
32.4 Kiuruvesi
33.7 Ylä-Savon seutukunta
34.1 Koko maa

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Hyvinvointi

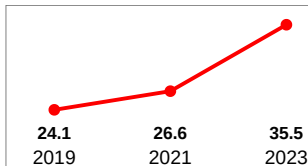
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

10.5 Koko maa
10.9 Ylä-Savon seutukunta
14 Kiuruvesi

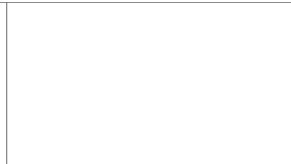
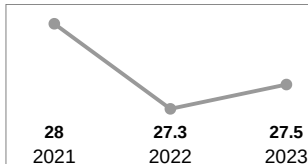
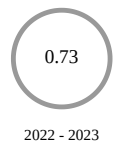
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

26.6 Koko maa
30.7 Ylä-Savon seutukunta
35.5 Kiuruvesi

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

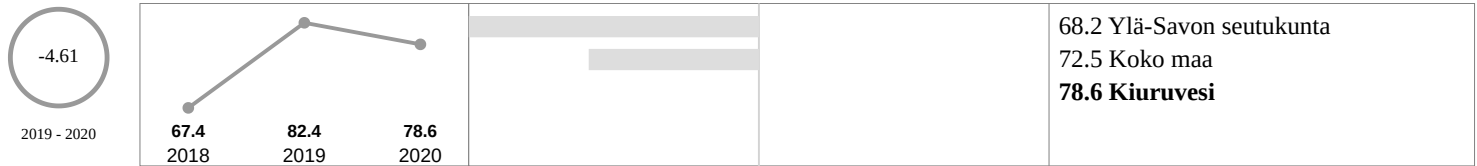

27.5 Kiuruvesi
27.9 Ylä-Savon seutukunta
28 Koko maa

Palvelut

Varhaiskasvatus

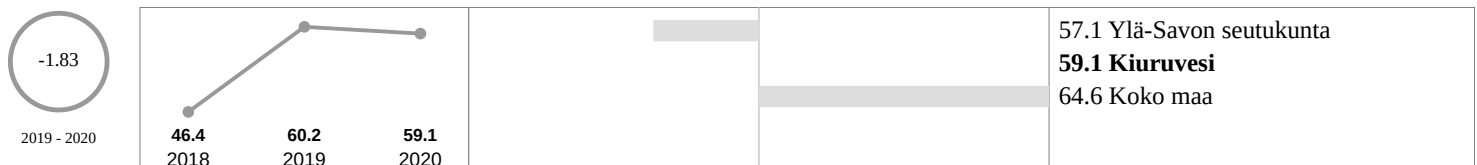
Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut (-2020)

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 1 - 2-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut (-2020)

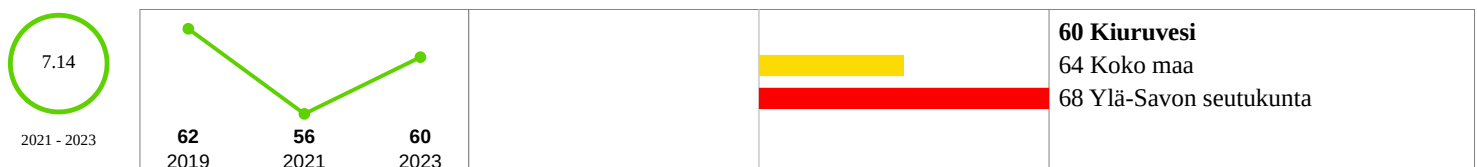

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut (-2020)

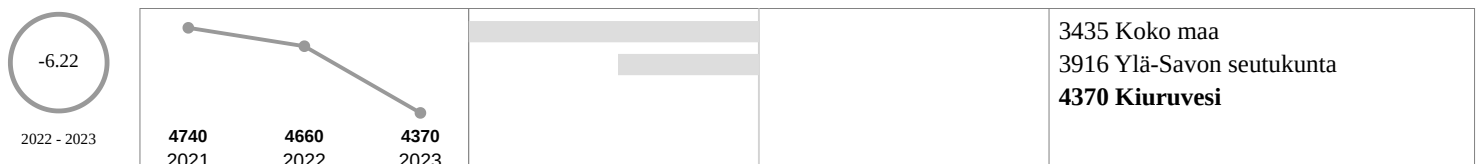
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

TYÖIKÄISET

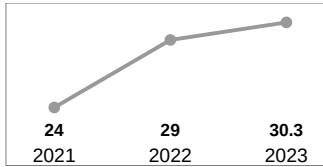
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

2022 - 2023

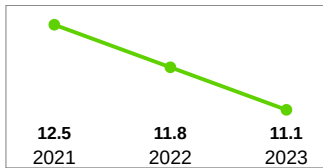

30.3 Kiuruvesi
32.3 Koko maa
34.2 Ylä-Savon seutukunta

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

2022 - 2023

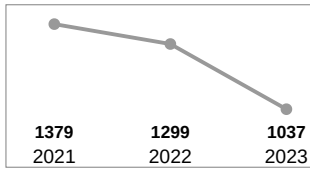

6 Koko maa
10.7 Ylä-Savon seutukunta
11.1 Kiuruvesi

Palvelut

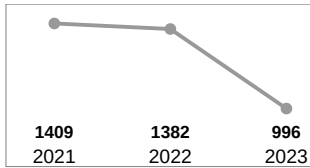
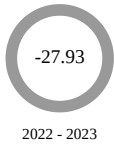
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

815 Koko maa
1037 Kiuruvesi
1089 Ylä-Savon seutukunta

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

876 Koko maa
996 Kiuruvesi
1204 Ylä-Savon seutukunta

IKÄIHMISET

Hyvinvointi

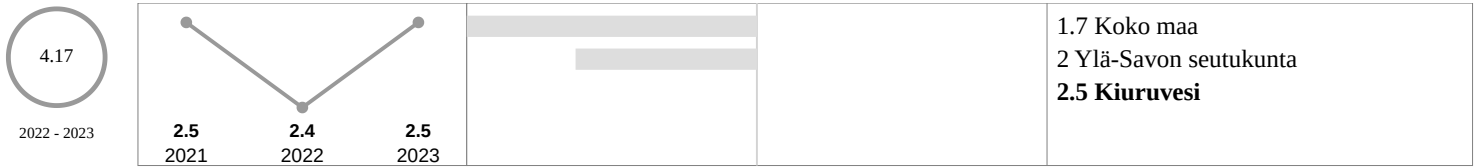
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

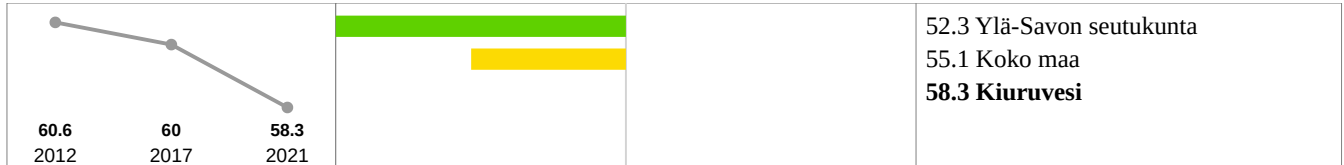

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

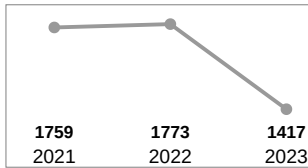
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

1099 Koko maa
1417 Kiuruvesi
 1531 Ylä-Savon seutukunta

2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Syrjäytymisen ehkäisy

Lapset

Lapsia ja perheitä edistävien toimenpiteiden tukeminen.

Nuoret

Seurataan paikkunnan NEET ja Valpas nuorten määrää. Tuetaan nuoria varhaisessa vaiheessa, ettei opinnot keskeytyisi ja mahdollistetaan vaihtoehtoisia mahdollisuuksia suorittaa osittain opintoja nuorten työpajalla.

Työikäiset

Työllisyyden ja työllisyyttä edistävien toimenpiteiden tukeminen.

Ikäihmiset

Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen.

Kaikki ikäryhmät

Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen lähipalveluiden turvaaminen toiminnallisesti ja taloudellisesti tehokkaalla tavalla.

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Nuorisosihteeri tekee hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin työtä oman työn ohessa (max. 50 %). Vuoden 2023 talousarvioon ei ole varattu määrärahaa edellä mainittuun työalaan, vaan menot (tapahtumat, koulutukset jne.) katettiin nuorisopalvelujen budjetista. Nuorisosihteeri jatkaa vielä 2024 vuoden loppuun saakka hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin työtä oman työn ohessa. Jatkossa tulee miettiä miten järjestetään hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön kenttä. Työ on lakisääteistä ja siihen tulee varata riittävät resurssit. Kaupungin hyvinvointityöryhmä vastasi kyselyyn, missä otettiin kantaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan. Suunnitelma on todella laaja ja tarvitsee vielä selkeyttämistä. Myös nuorisovaltuusto on tutustunut suunnitelmaan ja antanut lausuntonsa maakunnalliselle nuorisovaltuustolle.

4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö vaatii riittävät resurssit.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä on syytä pohtia kokoaikaisen HYTE / EPT -koordinaattorin palkkaamista. Tällä hetkellä kunnan vastuu terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöstä on jalkautettu useamman viran-/toimenhaltijalle työn osaksi ja HYTE- kertoimen mukanaan tuoman taloudellisen kannusteen merkityksen johdosta lisäpanostukset em. mainittuun toimintaan ovat välttämättömiä. Vastinparin muodostaminen Hyvinvointialueeseen ja kolmannen sektorin toimijoihin nähden puoltaa edellä mainittua.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2024

Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen lähipalveluiden turvaaminen toiminnallisesti ja taloudellisesti tehokkaalla tavalla Työllisyyden ja työllisyyttä edistävien toimenpiteiden tukeminen

TAVOITE: PERUSTERVEYDENHUOLLON JA SOSIAALITOIMEN LÄHIPALVELUIDEN HYVÄ SAATAVUUS		
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT
Palvelusopimus-neuvottelut PSHVA:n kanssa Vastuutaho kaupunginhallitus ja -valtuusto Pohjois-Savon hyvinvointialue	Määrärahavaraus	Palveluiden määrä, laatu ja saatavuus

Työllisyyden ja työllisyyttä edistävien toimenpiteiden tukeminen

TAVOITE: MAHDOLLISIMMAN MONEN PITKÄAIKAISTYÖTTÖMÄN TYÖLLISTÄMINEN		
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT
Työllistämistoimenpiteiden piirissä oleville tarjotaan mahdollisuuksien mukaan mm. työ- ja työkokeilupajakoja kaupunkiorganisaatiossa Vastuutaho kaupunginhallitus ja -valtuusto työllistämisen tulosalue	Määrärahavaraus	kaupungin työllistämistoimenpiteiden kautta mukana olleiden henkilöiden lukumäärä

Syrjäytymisen ehkäisy

TAVOITE: LAPSIPERHEIDEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY		
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHOT	RESURSSIT	ARVOMITTARIT
Tarpeen mukaisen hoitomuodon järjestäminen mahdollisimman nopeasti Vastuutaho sivistyslautakunta, varhaiskasvatuksen tulosalue	Määrärahavaraus varhaiskasvatuksen tulosalueelle	Ensijaisen toiveen mukaisen päivähoitopaikan saaneiden lukumäärä Hoitopaikan järjestämiseen kulunut aika

TAVOITE: LASTEN JA NUORTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMINEN		
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT
Lasten, nuorten ja heidän perheidensä tarvitseman tuen tarjoaminen Vastuutaho sivistyslautakunta, varhaiskasvatuksen, koulutoimen ja vapaa-aikapalveluiden tulosalue	Määrärahavaraus varhaiskasvatuksen, koulutoimen ja vapaa-aikapalveluiden tulosalueelle	Opintonsa loppuun saattavien ja jatkoopiskelupaikan saavien nuorten määrä perusopetuksen jälkeen. VALPAS -nuoria on ollut paljon (14 hlöä) Koulukiusaamisen väheneminen Nuorisovaltuuston toiminta

TAVOITE: IKÄIHMISTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMINEN		
TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO	RESURSSIT	ARVOMITTARIT
Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen Vastuutaho kaupunginhallitus ja -valtuusto yleishallinnon tulosalue	Määrärahavaraus vanhusneuvoston toimintaan	Vanhusneuvoston kokoukset Erityisuimakorttien ja seniorikorttien käyttö Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä

5 Strategian painopisteet ja linjaukset

Strategia-alueet 2022–2025

1. Meidän Kiuruvesi
2. Kehittyvä ja yrittäjämysteinen Kiuruvesi
3. Voimavarat käyttöön
4. Järkivihreän talouden edelläkävijä

Kiuruveden kaupunkistrategia (2022–2025) on koko kaupunkiyhteisön yhteinen tahdonilmaus Kiuruveden kehittämisen suuntaviivoista. Suunnitelmaan on koottu ne tavoitteet, joilla parannetaan kiuruvetisten hyvinvointia, tuetaan Kiuruveden ja koko alueen yritys- ja elinkeinoelämän kilpailukykyä, vahvistetaan osaamista sekä yhteisöllisyyttä.

- Edistämme hyvinvointia ja varmistamme viihtyisän ja turvallisen kasvu- ja elinympäristön sekä monipuoliset palvelut
- Edistämme perhemyönteisyyttä teoilla ja päätöksillä, jotka saavat perheet pysymään ja muuttamaan Kiuruvedelle. Lapset ja nuoret ovat tulevaisuutemme. • Huomioimme ikäihmiset sekä erityisryhmät esteettömyydellä ja turvallisella arjella
- Innostamme ihmiset liikkumaan yhdistys- ja seurayhteistyöllä sekä monipuolisilla ja esteettömillä harrastusmahdollisuuksilla.
- Otamme mukaan kaupunkilaiset päätöksentekoon jo valmisteluvaiheessa osallistavalla budjetoinnilla, kuntalaiskyselyillä ja entistä paremmalla palautejärjestelmällä.
- Rakennamme yhteisöllisyyttä järjestämällä kaupunkilaisille erilaisia tapaamisia ja keskustelukanavia.
- Teemme Kiuruvedestä kesätahtumien pääkaupungin.

Kiuruveden uusi kaupunkistrategia vuosille 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.4.2022 § 11. Kiuruveden kaupunkistrategiaa ollaan parhaillaan päivittämässä.

6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Arjen turvaa Kiuruvedellä -turvallisuusohjelma Suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi 2022–2025

Kulttuuriympäristöohjelma Maapoliittinen ohjelma 2018–2021, päivitettävänä

Vammaispoliittinen ohjelma 2022–2025

Kiuruveden kaupungin Varhaiskasvatussuunnitelma 2022

Viestintäohjeet

Kiuruveden kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelma, päivitettävänä

Kiuruveden kaupungin tasa-arvo-ohjelma, päivitettävänä

Ylä-Savon kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Pohjois-Savon Hyvinvointialueen strategia

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueen kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2014

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2023 -2025 Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ylä-Savon kuntien yhteinen kotouttamishjelma 2024

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2016–2020

7 Hyvinvointisuunnitelma

Lapset ja Nuoret

Kiuruveden kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa otetaan yhtenä kehittämisalueena hyte työ ja jatkossa varataan siihen tarvittavat resurssit. Hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin työn jatkon suunnittelu aloitetaan syksyllä 2024. Tähän saakka työtehtävää on hoitanut nuorisosihteeri oman työn ohessa. Työpanos tulisi olla pysyvä, koska työ on lakisääteistä. On otettava myös huomioon Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman painopistealueet. Hyvinvointi- ja ehkäisevää päihdetyötä jalkautetaan jatkossa enemmän myös kentällä (päiväkodit, koulut). Käytetään jo olemassa olevia menetelmiä, puheeksi ottaminen (vanhempien kanssa keskustelut päihteistä) ja lisäämällä kouluihin jo varhaisemassa vaiheessa päihdevalistusta. Päihdevalistusta viedään jo alakouluihin. Kouluissa päivitetään myös päihdesuunnitelmat.

Työikäiset

Kiuruveden kaupungin työikäisen väestön työ- ja elinkeinopalveluihin liittyvät toimintamallit tulevat muuttumaan TE-uudistuksen myötä 1.1.2025 alkaen TE-palveluiden siirtyessä Ylä-Savon työllisyysalueen vastattavaksi. Kiuruveden kaupunki yhtenä Ylä-Savon työllisyysalueen jäsenkuntana on jatkossa vastuuvollinen TE-palveluiden lakisääteisestä tarjoamisesta kuntalaisille.

Ikäihmiset

Kiuruveden kaupunki huomioi ikäihmiset monipuolisilla palveluilla, jotka edistää ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä.

Kaikki ikäryhmät

Kiuruveden kaupunki pyrkii huomioimaan kaikki ikäryhmät tarvittavalla tavalla ja tarkkuudella sekä kehittämään toimintaansa siten, että se edistää kaikkien ikäryhmien terveyttä, hyvinvointia sekä työllisyyttä. Konkreettiset suunnitelmat tarkentuvat ajan myötä.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua

8 Suunnitelman laatijat

kaupunginjohtaja Juha-Pekka Rusanen

hallinto- ja talousjohtaja Juho Jukkola

tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

sivistystoimen vastaava- lukion rehtori Matti Heikinmaa

varhaiskasvatuksen johtaja Susanna Rytönen

nuorisosihteeri Anne Rytönen

liikuntas sihteeri Lassi Myllylä

toimistosihteeri Kirsi Miettinen

9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Kaupunginhallitus 3.6.2024

Kaupunginvaltuusto 17.6.2024

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua